

3107

kat.komp.

Augustianie

Aug. 3107

Biblioteka Jagiellońska

stdr0005528

VERITATES THEOLOGICÆ.

D E

*Fine ultimo in Communi, & in Particulari, & de Acti-
bus Humanis in Generali secundum se.*

E X

Doctrina Primæ secundæ Sanctissimi Præceptoris

D. T H O M Æ

Aquinatis Doctoris Angelici.

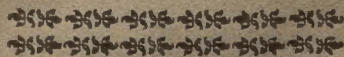
DE PROMPTÆ.

*Et Cracoviæ in Aedibus Sanctissimæ Trinitatis
Fratrum Sacri Ordinis Prædicatorum, Pu-
blico certamini expositæ.*

Anno Domini, 1661. Mense Iulio. Die Horæ 2. post merid.

*Quarum obiectionibus curabit Satisfacere, Pr. Fr. HYACINTHVS
ZYGMUNTOWIC, Sacra Theologiæ Studens,*

*Præsidente R. P. Fr. GREGORIO BADOWIC,
Sacra Theologiæ & Studij Generalis Craco-
uiensis Ordinario Baccalaureo.*

C R A C O V I Æ,
In Officina Viduæ LVCÆ KVPISZ, S. R. M. Typog.

Aug. 3107

Pastorem Vigilans, Vigilantem, protege Pastor
Rectè vt commissas, pascere possit Oves.

3107. Jag.

Admodum Reuerendo Patri,

F. A L A N O
C H O D O W S K I,

SACRÆ THEOLOGIÆ PRÆSENTATO,
Priori Conuentus Cracouiensis.

A C

VICARIO CONTRATÆ MINORIS POLONIÆ
ORDINIS PRÆDICATORVM,
PATRI ET PATRONO COLENDISSIMO.

Fr. HYACINTHVS ZYGMVNTOVVIC, eiusdem Ordinis,
Sacrae Theologiæ Studens, dicat, & consecrat.

VERITATES THEOLOGICAS in lu-
cem prodeuntes, firmissimo dum vellem ponere
in limine: Aequitas suasit, VERITAS iussit ac
compulit, ut eas non nisi sub auspicio Tuo, publico
exponerem certamini Admodum Rñde Pa-
tre Prior ac Patrone Colendissime: Cuius enim
ut verius fatear tutela conuenientius erant consecrandæ, si non e-
ius apud quem Veritatis cumulus, Virtutes Veritatis, Vigilantia,
Prudentia, Modestia, quasi in quodam relucens sacrario? An
non eius erant deuouendæ patrocinio, vbi Vigilantia hereditario
ac proprio Stemmata occupat locum? Quæ omnium aduersario-
rum ictibus vigilanter ac Sapienter porriget dextram. An non

eius reddendæ gubernio, apud quem Prudentia in rebus gerendis
quasi in speculo speculari proponitur? Quæ prudenter omnium
impugnantium Veritatem tela eludet: Non mei hæc in parte
tenuitas ingenij, sed Tuæ præsentis Prælaturæ Status & conditio
feret iudicium; Pastoralis dignitas, VERITATIS SCOPVS,
Stemma tuum, Vigilantiæ Signum, Prudentiæ inuiolabile spe-
cimen; iudicabunt. Dum Te tota Vniuersitas Conuentus Cra-
couiensis, Caput ac benignum Pastorem letabunda fatetur voce.
An non & iure merito Tibi THEOLOGICÆ VE-
RITATES consecrantur, Cum tales Veritatis radices in Te
efformate clarescant? Hinc quam me felicem, cum huiusmodi
VERITATES in tam firmissimo repono limine. Et sicut
quondam Vigilanti gubernatore, Virtuoso Patrono, veritatis
indefesso gaudebat Macedonia Defensore; Ita & ego hilari
vultu Disputationum Publicarum inibo certamina. Tuo dum
modo VERITATES THEOLOGICAS Verita-
tis sinu amplecti, Paternoq; vnâ mecum fouere ac prosequi
affectu non dedigneris.

VERITATES THEOLOGICÆ.

DE

Fine ultimo in Comuni.

I.

OMnes actiones hominis, quæ sunt propriè humane, prout scilicet, ex voluntate deliberata procedunt, & quarum homo est Dominus, sunt propter finem; & sic finem strictè dictum, ut est obiectum intentionis, esse adæquatum obiectum voluntatis dicimus.

II.

OMnia agentia necesse est agere propter finem, propriumq; est naturæ rationalis tendere in finem, quasi agendo & ducendo se in finem; naturæ verò irrationalis, quasi ab alio motæ.

III.

Actus humanus consideratus ut actio, sumit speciem ex fine præconcepto, & ut est principium motuum talis actus; consideratus verò ut passio, specificatur à fine habente rationem termini.

IV.

IN finibus essentialiter subordinatis, impossibile est procedere in infinitum, ac proinde necesse est ad aliquem ultimum devenire finem; in finibus autem non essentialiter subordinatis sed per accidens, non inconuenit quod procedatur in infinitum.

V.

Non potest vnus homo tendere, simul in duos fines totales & adæquatos nec sibi subordinatos, bene tamen si in vnum tendat efficaciter & absolute, in alium vero ineffaciter & secundum quid.

A3

VI. VI-

VI.

Vltimus finis peccatoris, non potest esse aggregatum omnium peccatorum, sed in omnibus suis peccatis, est ipsemer peccator.

VII.

Iustus peccans venialiter, habet pro fine absolutè & simpliciter vltimo tam positivè, quam negativè, solum DEVM vt est in seipso, in illumq; refert obiectum venialiter peccaminosū, non actualiter, sed habitualiter.

VIII.

In omnibus humanis actionibus, homo agit propter vltimum finem formalem, & in vniuersali, saltim virtualiter; vnde volitio boni in Communi, seu finis formalis, necessario debet precedere tempore vel naturā, volitionem boni particularis, vt in illa dicatur agere propter vltimum finem virtualiter.

IX.

Non est necesse, quod omnis actus humanus, quatenus procedit ex directione hominis, sit propter vltimum finem, in particulari, qui est DEVS.

X.

Vltimus finis formaliter, non tamē materialiter sumptus, est vnus omnium hominum; in quo vltimo fine hominis, sumpto pro ipsa re, non vero sumpto pro adeptione seu consecutione illius rei, omnes alie conueniunt creaturæ.

De fine vltimo in particulari.

Beatitude sumptam pro illo bono quod nos beatificat, non posse consistere in diuitijs, neq; in honore, neq; in fama seu gloria humana, neq; in potestate, neq; in bonis Corporis, neq; in voluptate, neq; in bono animæ, neq; in aliquo creato bono, cum omnibus asserimus scholis.

II. Obie-

II.

Objectiua beatitudo essentialiter sumpta, non est aggregatum ex Deo & Creaturis, sed Deus solus seclusis omnibus alijs, est obiectum specificans beatitudinem essentialem, consideratus tam secundum essentialia & absoluta quæ in illo formaliter continentur, quàm secundum Relatiua & personalia.

III.

Nomine beatitudinis formalis, significatur consecutio, seu possessio maximi boni, quod potest desiderari ab eo subiecto quod dicitur beatum, seu quod potest perfectè satiari eius appetitum; & huiusmodi consecutio aut possessio, in quadam coniunctione cum summo bono consistit.

IV.

Nulla unio Dei cum anima, incipit esse de nouo in Patria; secundum legem ordinariam & de facto, ac proinde nullus nouus illapsus Dei in substantiam animæ; Ideo beatitudo formalis non consistit in vnione quæ reperitur in Patria inter Deum & substantiam animæ, mediante dono gratiæ habitualis, neq; in illapsu Dei in animam, sed in sola operatione actuali.

V.

Hæc autem operatio, in qua nostra beatitudo formalis consistit, non est ipsa increata operatio seu visio Dei, sed aliquid creatum, vnde & producitur efficienter ab ipso intellectu creato, qui habet ab ipsa formaliter esse beatum.

VI.

Operationes sensus, non possunt pertinere essentialiter ad beatitudinem, bene tamen vel antecedenter, vel consequenter; Antecedenter loquendo de beatitudine imperfecta, scilicet viæ; Consequenter autem possunt pertinere ad beatitudinem Patriæ, post reunionem animæ ad Corpus.

VII.

Beatitudo essentialiter non consistit in operatione intellectus, & vo-

lun.

Iunctatis simul, ita, ut utrumq; in recto ingrediatur essentialiter rationem beatitudinis; neq; in delectatione; sed consistit tantum in operatione intellectus, connotando actum voluntatis.

VIII.

Perfectam hominis beatitudinem, quæ expectatur in futura vita, magis consistere in operatione speculativi intellectus quam practici; Imperfectam vero qualis hic haberi potest, primò quidem & principaliter in contemplatione, secundariò vero in operatione practici intellectus, dicimus.

IX.

Nequè etiam hæc perfecta beatitudo, in consideratione scientiarum, speculatiuarum, & in cognitione seu contemplatione substantiarum separatarum, benè tamen imperfecta & participata, sed tantum in visione diuinæ essentia, essentialiter consistere potest; verum ad hanc visionem nullus datur in homine appetitus innatus.

X.

Delectatio requiritur ad beatitudinem, non ut quid antecedens seu præambulum, neq; ut quid perficiens, neq; ut quid extrinsecus coadiuvans, sed sicut aliquid concomitans, sicut v. g. calor ad ignem.

XI.

Stante visione beatifica, non potest beatus cessare ab actu amoris, delectationis & fruitionis, sed necessario tam quo ad specificationem, quàm quo ad exercitium illos actus producit, & nullo modo liberè; Neq; de potentia Dei absoluta id fieri posse, tenemus; & principalioris visionem quam delectationem in beatitudine esse dicimus.

XII.

Comprehensio, sumpta pro tensione rei seu consecutione præsentiali obiecti, est in beatitudine; sumpta vero pro inclusione comprehensj in comprehendente, non est in beatitudine, quia à nullo intellectu creato Deus, hoc potest comprehendi modo.

XIII.

Rectitudo voluntatis requiritur ad beatitudinem, & Antecedenter, & Concomitanter; de potentia tamen DEI absoluta, non implicat dari beatitudinem; absq; prævia voluntatis rectitudine.

Beati ab intrinseco ratione status beatitudinis, sunt impeccabiles, ac proinde rectitudo voluntatis est in eis, non ex aliquo extrinseco tantum, sed ex natura eorum; in statu beatitudinis.

XV.

Ad imperfectam beatitudinem quæ habetur in hac vita, necessario requiritur corpus; ad perfectam vero, quæ erit in Patria, & quæ in visione DEI essentialiter consistit minime requiritur de necessitate corpus; & sic animas iustorum sufficienter purgatas, ante corporum resurrectionem, beatitudinem essentialem consequi, esse de fide asserimus.

XVI.

Ad hanc etiam imperfectam beatitudinem, exteriora requiruntur bona, non quasi de essentia beatitudinis existentia, sed quasi instrumentaliter deseruientia beatitudini, quæ consistit in operatione virtutis; immo & societas requiritur amicorum; non tamen ad perfectam.

XVII.

Hæc autem perfecta & vera beatitudo, non potest haberi in hac vita, bene tamen aliqualis beatitudinis participatio; verum non implicat purum hominem in hac vita fieri beatum beatitudine perfecta & habitualiter de potentia DEI absoluta.

XVIII.

Beatitude viæ & imperfecta potest amitti, non tamen beatitudo perfecta Patriæ; sicut per facultatem naturalem, siue per sua naturalia, beatitudo imperfecta & huius vitæ; perfecta tamen, & alterius vitæ non potest acquiri ab homine, vel ab aliqua alia Creatura.

XIX.

Impossibile est, quod per actionem alicuius Creaturæ, homini perfecta conferatur beatitudo, sed homo fit beatus solo DEO agente; sed tamen

men nulla pura creatura potest consequi conuenienter beatitudinem absque bonis operibus.

XX.

Loquendo de beatitudine, secundum communem rationem illius, necesse est, quod omnis homo velit beatitudinem, loquendo autem secundum specialem rationem beatitudinis, quantum ad id in quo beatitudo consistit, sic non omnes eam volunt.

De Actibus humanis.

I.

Optimè definitur voluntarium per hoc, quod sit operatio procedens à principio intrinseco cum cognitione finis; quapropter Ratio voluntarij simpliciter & propriè dicti, in omni & solo agente per cognitionem reperitur.

II.

Voluntarium quod in hominibus reperitur, habet perfectiorem rationem voluntarij, quam quod reperitur in pueris, brutis & amentibus; & sic quicumque actus voluntatis siue liber sit siue necessarius, est essentialiter & quidditatiuè voluntarius.

III.

VT aliqua ommissio imputetur ad culpam, necessariò debent concurrere hæ tres conditiones, quod possit quis facere, & teneatur, & non faciat, & ad hoc vt effectus securus ad omissionem sit voluntarius, necessariò requiritur præceptum & obligatio.

IV.

NON potest inferri voluntati violentia, quantum ad eius proprium actum; & sic licet Deus ante omnem præscientiam conditionatam prædeterminauit ab æterno, absoluto & efficaci suæ voluntatis decreto, omnes actus bonos in particulari, & in tempore moueat, & applicet voluntatem efficienter ad tales actus, ita vt ex vi motionis diuinæ, infallibiliter sequantur, nulla inferatur violentia voluntati.

V.

Voluntas potest pati violentiam quantum ad actus imperatos aliarum potentiarum, tam in exercitio, ut si fiat actus quem voluntas veller non fieri; quam in cessatione, ut si non fiat actus quem vellet fieri; unde violentia simpliciter potest causare inuoluntarium.

VI.

EA quæ per metum aguntur, mixta sunt ex voluntario & inuoluntario, sunt tamen simpliciter voluntaria, & secundum quid inuoluntaria, & magis voluntaria quam inuoluntaria.

VII.

Ignorantia Antecedens causat inuoluntarium simpliciter, consequens autem secundum quid; & concomitans, non causat inuoluntarium, sed facit illud.

VIII.

Consideratio Circumstantiarum actuum humanorum, quæ accidunt eorum dicenda sunt, pertinet ad Theologum; & hæc numerantur Septem. Quis, Quid, Vbi, Quibus auxilijs, Cur, Quomodo, Quando.

IX.

Voluntas non potest velle & amare malum cognitum & iudicatum ab intellectu ut malum, nec potest nolle seu odio habere bonum ut bonum; nec potest producere actum neutrum, qui nec sit finis neque medijs, si finis & medium considerentur in actu exercitio.

X.

Finis & medium aliquando vnico actu, aliquando pluribus actibus appetuntur à voluntate; & quando voluntas vult vnico actu medium propter finem, sufficit quod per electionem solum attingat medium actualiter, & virtualiter finem.

XI.

Intellectus non habet per se virtutem mouendi effectiuè voluntatem ad operandum, sed solum eam mouet in genere Causæ finalis vel obiectivæ seu formalis.

XII.

Voluntas mouetur ab Appetitu sensitiuo ex parte obiecti; Appetitus verò sensitiuus non potest mouere voluntatem nisi medio iudicio sensûs & intellectûs; nec Appetitum sensitiuum potest mouere voluntas sine prauo iudicio intellectûs, & sine prauo iudicio sensûs.

XIII.

In omni operatione libera voluntas, siue sit circa finem, siue circa media, semper se mouet. Physicè, & in ea volitione quâ vult finem non se mouet moraliter.

XIV.

Impossibile est etiam de potentia absoluta, quòd voluntas moueatur directè, quæ ad exercitium ab aliqua Creatura, velut à principali Causa, benè tamen instrumentaliter; & quo ad specificationem actûs potest moueri à corporibus cælestibus, non tamen quòd ad exercitium actus per se.

XV.

HÆC voluntas naturaliter mouetur in bonum Vniuersale, in vltimū finem; & in omnia ea quæ naturaliter conueniunt voluntati, vt sunt esse, viuere. &c.

XVI.

DE fide tenendum est quòd stante aduertentia & vlu Rationis, nulla potest esse ita vehemens passio, vt voluntatem superet.

XVII.

Fruitio quæ est actus potentia appetitiua, creatura rationali secundum perfectam, brutis verò secundum imperfectam conuenit rationem; vnde obiectum propriae & ordinatae fructiōis immediatum, non potest esse aliqua creatura, sed tantum ipse D E V S, vt visus.

XVIII.

Fruitio perfecta est finis iam habiti realiter, fruitio vero imperfecta est finis, non habiti realiter, habiti tamen in intentione & spe.

XIX. in

XIX.

Intentio, quæ est propriè actus voluntatis, etsi semper sit finis, non tamen oportet. ut sit semper ultimi finis; & sic bruta intendunt finem non propriè sed impropriè.

XX.

Electio est actus appetitûs seu voluntatis, præsupponens consultationem intellectûs, nullomodo brutis animalibus conueniens, sub se finem in quantum huiusmodi non suscipiens, nec DEVM clarè visum in Patria, Cui honor & gloria in sæcula sæculorum.

*Triennale Casertense Ordinis. C. A. A. Anno 1701. die Festo S. Rosæ
ad Missam ad Vesperas.*

*Jubilamus exultantes
Virginis incensimus,
Laudem laude cumulantes*

*Precedimus Rosam
Dedimus triumphantes
Eius Carosimus*

Rosa Rubra deservantes

*Antiquæ propagines
Flos de Rosa propagatus*

Rachis roseæ originis.

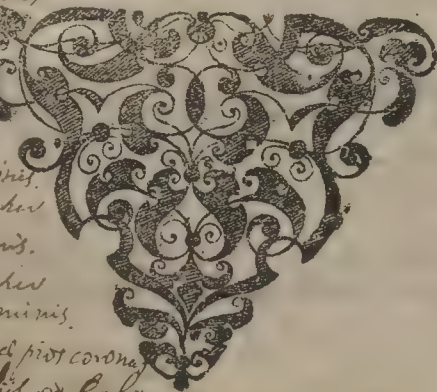
Spinæ cuius Vulneratus

Vulnerator geminis.

Laus tibi Rosine, quæ pios coronat

Triumphat tibi tibi, et Rosa.

Amens

Animal 750

[illegible]

[illegible][illegible]

ne facies
 1. *Hyptis* 2. *Pin* 3. *Pin* 4. *Pin* 5. *Pin* 6. *Pin* 7. *Pin* 8. *Pin* 9. *Pin* 10. *Pin* 11. *Pin* 12. *Pin* 13. *Pin* 14. *Pin* 15. *Pin* 16. *Pin* 17. *Pin* 18. *Pin* 19. *Pin* 20. *Pin* 21. *Pin* 22. *Pin* 23. *Pin* 24. *Pin* 25. *Pin* 26. *Pin* 27. *Pin* 28. *Pin* 29. *Pin* 30. *Pin* 31. *Pin* 32. *Pin* 33. *Pin* 34. *Pin* 35. *Pin* 36. *Pin* 37. *Pin* 38. *Pin* 39. *Pin* 40. *Pin* 41. *Pin* 42. *Pin* 43. *Pin* 44. *Pin* 45. *Pin* 46. *Pin* 47. *Pin* 48. *Pin* 49. *Pin* 50. *Pin* 51. *Pin* 52. *Pin* 53. *Pin* 54. *Pin* 55. *Pin* 56. *Pin* 57. *Pin* 58. *Pin* 59. *Pin* 60. *Pin* 61. *Pin* 62. *Pin* 63. *Pin* 64. *Pin* 65. *Pin* 66. *Pin* 67. *Pin* 68. *Pin* 69. *Pin* 70. *Pin* 71. *Pin* 72. *Pin* 73. *Pin* 74. *Pin* 75. *Pin* 76. *Pin* 77. *Pin* 78. *Pin* 79. *Pin* 80. *Pin* 81. *Pin* 82. *Pin* 83. *Pin* 84. *Pin* 85. *Pin* 86. *Pin* 87. *Pin* 88. *Pin* 89. *Pin* 90. *Pin* 91. *Pin* 92. *Pin* 93. *Pin* 94. *Pin* 95. *Pin* 96. *Pin* 97. *Pin* 98. *Pin* 99. *Pin* 100. *Pin* 101. *Pin* 102. *Pin* 103. *Pin* 104. *Pin* 105. *Pin* 106. *Pin* 107. *Pin* 108. *Pin* 109. *Pin* 110. *Pin* 111. *Pin* 112. *Pin* 113. *Pin* 114. *Pin* 115. *Pin* 116. *Pin* 117. *Pin* 118. *Pin* 119. *Pin* 120. *Pin* 121. *Pin* 122. *Pin* 123. *Pin* 124. *Pin* 125. *Pin* 126. *Pin* 127. *Pin* 128. *Pin* 129. *Pin* 130. *Pin* 131. *Pin* 132. *Pin* 133. *Pin* 134. *Pin* 135. *Pin* 136. *Pin* 137. *Pin* 138. *Pin* 139. *Pin* 140. *Pin* 141. *Pin* 142. *Pin* 143. *Pin* 144. *Pin* 145. *Pin* 146. *Pin* 147. *Pin* 148. *Pin* 149. *Pin* 150. *Pin* 151. *Pin* 152. *Pin* 153. *Pin* 154. *Pin* 155. *Pin* 156. *Pin* 157. *Pin* 158. *Pin* 159. *Pin* 160. *Pin* 161. *Pin* 162. *Pin* 163. *Pin* 164. *Pin* 165. *Pin* 166. *Pin* 167. *Pin* 168. *Pin* 169. *Pin* 170. *Pin* 171. *Pin* 172. *Pin* 173. *Pin* 174. *Pin* 175. *Pin* 176. *Pin* 177. *Pin* 178. *Pin* 179. *Pin* 180. *Pin* 181. *Pin* 182. *Pin* 183. *Pin* 184. *Pin* 185. *Pin* 186. *Pin* 187. *Pin* 188. *Pin* 189. *Pin* 190. *Pin* 191. *Pin* 192. *Pin* 193. *Pin* 194. *Pin* 195. *Pin* 196. *Pin* 197. *Pin* 198. *Pin* 199. *Pin* 200. *Pin* 201. *Pin* 202. *Pin* 203. *Pin* 204. *Pin* 205. *Pin* 206. *Pin* 207. *Pin* 208. *Pin* 209. *Pin* 210. *Pin* 211. *Pin* 212. *Pin* 213. *Pin* 214. *Pin* 215. *Pin* 216. *Pin* 217. *Pin* 218. *Pin* 219. *Pin* 220. *Pin* 221. *Pin* 222. *Pin* 223. *Pin* 224. *Pin* 225. *Pin* 226. *Pin* 227. *Pin* 228. *Pin* 229. *Pin* 230. *Pin* 231. *Pin* 232. *Pin* 233. *Pin* 234. *Pin* 235. *Pin* 236. *Pin* 237. *Pin* 238. *Pin* 239. *Pin* 240. *Pin* 241. *Pin* 242. *Pin* 243. *Pin* 244. *Pin* 245. *Pin* 246. *Pin* 247. *Pin* 248. *Pin* 249. *Pin* 250. *Pin* 251. *Pin* 252. *Pin* 253. *Pin* 254. *Pin* 255. *Pin* 256. *Pin* 257. *Pin* 258. *Pin* 259. *Pin* 260. *Pin* 261. *Pin* 262. *Pin* 263. *Pin* 264. *Pin* 265. *Pin* 266. *Pin* 267. *Pin* 268. *Pin* 269. *Pin* 270. *Pin* 271. *Pin* 272. *Pin* 273. *Pin* 274. *Pin* 275. *Pin* 276. *Pin* 277. *Pin* 278. *Pin* 279. *Pin* 280. *Pin* 281. *Pin* 282. *Pin* 283. *Pin* 284. *Pin* 285. *Pin* 286. *Pin* 287. *Pin* 288. *Pin* 289. *Pin* 290. *Pin* 291. *Pin* 292. *Pin* 293. *Pin* 294. *Pin* 295. *Pin* 296. *Pin* 297. *Pin* 298. *Pin* 299. *Pin* 300. *Pin* 301. *Pin* 302. *Pin* 303. *Pin* 304. *Pin* 305. *Pin* 306. *Pin* 307. *Pin* 308. *Pin* 309. *Pin* 310. *Pin* 311. *Pin* 312. *Pin* 313. *Pin* 314. *Pin* 315. *Pin* 316. *Pin* 317. *Pin* 318. *Pin* 319. *Pin* 320. *Pin* 321. *Pin* 322. *Pin* 323. *Pin* 324. *Pin* 325. *Pin* 326. *Pin* 327. *Pin* 328. *Pin* 329. *Pin* 330. *Pin* 331. *Pin* 332. *Pin* 333. *Pin* 334. *Pin* 335. *Pin* 336. *Pin* 337. *Pin* 338. *Pin* 339. *Pin* 340. *Pin* 341. *Pin* 342. *Pin* 343. *Pin* 344. *Pin* 345. *Pin* 346. *Pin* 347. *Pin* 348. *Pin* 349. *Pin* 350.

